
ALMAN SİYASET BİLİMCİ ALEXANDRA STIGLMAYER: 'AB'NİN TÜRKİYE İLE MÜZAKERELERİ KESMESİ HATA OLUR'

-

24.10.2017

AB Haber (23 Ekim 2017)

Siyaset bilimci Alexandra Stiglmaier, ABnin Türkiyeye yönelik olası bir ekonomik yaptırım kararının ya da Ankara ile üyelik müzakerelerinin kesilmesinin yanlış bir adım olacağını belirtiyor.

Avrupa İstikrar Girişiminden (ESI) Türkiye uzmanı Alexandra Stiglmaier, ABnin Türkiyeye yönelik ekonomik yaptırım kararı almasının ve Ankara ile üyelik müzakerelerinin kesilmesinin her iki tarafa da olumsuz etkileri olacağı görüşünü savunuyor. Stiglmaier, ABnin bunun yerine mali yardımların yönünü değiştirerek Türkiyedeki bağımsız medya örgütleri, öğrenci ve insan hakları aktivistlerine önemli bir destek verebileceğini belirtiyor.

Siyaset bilimi uzmanı Stiglmaier, ABnin Türkiyeye yönelik politikası ile ilgili DWnin sorularını yanıtladı.

DW: AB devlet ve hükümet başkanları Brükseldeki liderler zirvesinde Türkiye ile ilişkileri kesmeyeceklerinin ve üyelik konusunun tamamen masadan kaldırılmayacağını sinyalini verdi. ABnin Türkiyeye yönelik tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Stiglmaier: AB Konseyi ve dolayısıyla üye ülkeler Türkiyeye yönelik politikalar konusunda ikiye bölünmüş durumda. O nedenle bir uzlaşma bulmak kolay olmuyor. Angela Merkelin açıklamalarına göre AB Konseyi, AB Komisyonundan Türkiyeye yönelik üyelik katılım öncesi mali yardımların kısılması yönünde çalışma yapmasını talep etmeyi kararlaştırdı. Bunun ekonomik anlamda büyük bir anlamı olduğu söylenemez. Her şeyden önce ABnin Türkiyeden duyduğu memnuniyetsizliğin bir ifadesi olarak görülebilir. Ancak bu da Türkiyenin canını acıtmaz. Çünkü Türkiye bu yardım muhtaç değil. Hatta bu gelişme sonuçta Erdoğanın ABye yönelik sözlü saldırılarına bir cephane görevi görebilir. Ancak kesin olan şey, bunun Türkiyede politik bir dönüm noktası yaratmayacağı. Fakat tabii bu bir mesaj ve bazen bu da çok önemli.

DW: Bu mesajı gerekirse yaptırımlar da takip eder mi?

Stiglmaier: Ekonomik yaptırımlarla AB hem kendisine, kendi firmalarının birçoğuna ve pek tabii ki Türk halkına zarar verir. Müzakereler elbette kesilebilir. Ancak bunu tersine çevirmek hiç de kolay olmayacağı için, bu bir hata olur. Bu arada Kıbrıs Türkiyeye karşı bir pozisyon aldı. Kıbrıs sorunu çözülmedikçe de bu durum değişmeyecek. Türkiye birkaç yıl iç yeniden demokratik ve reformlar için çaba gösteren bir ülkeye dönüşürse, Kıbrıs bu kez müzakerelere yeniden başlanmasını reddedecektir. Eğer müzakereler şimdi kesilirse önümüzdeki 10 ya da 20 yıl içerisinde yeniden devam etmek bu nedenle pek de mümkün olmayacaktır. İşte birçok AB ülkesinin endişesi de budur.

DW: Bu durum neden AB ülkelerini endişelendiriyor?

Stiglmaier: Bunun birçok sebebi var. Bir kere ortada Türkiye üzerinden ABye daha az mülteci

gelmesini sağlayan bir mülteci anlaşması var. Bununla birlikte Türkiye ABnin beşinci büyük ticaret ortağı, aynı zamanda AB de Türkiyenin en büyük ticaret ortağı. Türkiyedeki yabancı yatırımcının yarısından fazlası, hatta uygun yıllarda yüzde 70i AB ülkelerinden geliyor. Diđer yandan AB ülkelerinde birçok Türkiye kökenli insan yaşıyor. Türkiyeye ayrıca terörle mücadele, savunma ve güvenlik konularda da ihtiyacımız var. AB ülkeleri tüm bunları riske atmak istemiyor ve Türkiyenin bir gün, belki bir başka hükümet ile birlikte ABye yakınlaşma politikasına yeniden geri dönmesini umuyor.

DW: Peki, ABnin Türkiye üzerindeki baskıyı artırma imkanı var mı?

Stiglmyer: Şu an çok fazla seçenek yok. ABnin şu an mülteci anlaşması gibi Türkiye ile işleyen ortaklıklarını devam ettirmek dışında bir seçeneği yok. Gümrük Birliđinin güncellenmesi de önemli. Bu her iki tarafta da ticarete canlılık getirecektir. Ama Almanya şu anda buna karşı bir tutum sergiliyor.

DW: Mülteci anlaşması Almanya için Türkiye ile ilişkilerde önemli bir rol oynuyor. Türkiyenin Akdeniz ve Ege üzerinden daha fazla mültecinin geçmesini engellemesi diğer AB ülkeleri açısından ne kadar önemli?

Stiglmyer: Bu anlaşma tüm AB için önemli. Tabii ki bu rotadan gelen mültecilerin büyük bir kısmı Almanyaya geldi. Ancak birçoğu da İsveç, Danimarka, Hollanda ve Avusturyaya da gitti. Bu insanlar Yunanistan, Balkanların batısındaki ülkeler, Avusturya ve Slovenya güzergahını kullandı. Bulgaristan o dönem bu mülteci akınının biraz dışında kaldı ama her an yeni bir mülteci akınından etkilenme endişesini taşıyor. Tabii ki AB içerisinde bu konuda bir dayanışma da gösterilmek isteniyor. Şimdi konu, ABnin Türkiyedeki mülteciler için bir üç milyar euro daha bulması. Çünkü Türkiyenin iki defa üçer milyar euro alması, anlaşmanın bir parçasıydı. Umarım bu para bulunur, çünkü bu paranın büyük bölümü Türkiyedeki mültecilere gidiyor. Bu paralar onların koşullarını gerçekten iyileştirdi. Bu sayede yüzbinlerce Suriyeli çocuk okula gidebiliyor. Oysa bunan 2 yıl önce gidemiyorlardı. O nedenle şu an milyonlarca Suriyeli mülteciye bakan Türkiye ile dayanışma gösterilmeye devam edilmelidir.

DW: Tekrar yaptırımlar konusuna geri dönecek olursak: Eğer AB yaptırımlar konusunda tereddüt ederse, bu Erdoğanın ABye karşı takındığı sert üslubun sonuç verdiğine işaret etmez mi?

Stiglmyer: Şu an konu katılım öncesi mali yardımlar. Bunlar sadece kısılmayıp, farklı yöne de kanalize edilebilir. Örneđin sivil toplum kuruluşlarına. Bağımsız medya kuruluşlarına daha fazla para aktarılabilir. Ya da işadamları, öğrenci ve insan hakları aktivistleri için vize kolaylığı getirilebilir. AB bu şekilde kimin tarafından olduğunu gösterebilir. Ancak doğrudan yaptırımlar planlananın aksine zarar verici olabilir. Bununla birlikte Türkiyede halkın büyük bir kısmı demokrasiye ve AB istikametine geri dönmeyi arzu ediyor. Söz konusu grup, bunu dile getirmeye cesaret edenden çok daha fazla * Bu bağlamda Avrupanın beslediği yerinde bir umut. Gerçi şu an birçok kişi tüm bu temizlik operasyonları nedeniyle sesini çıkarmaktan fazlasıyla korkuyor. Ama ben Türkiyenin başka bir hükümet ile çok kolay bir şekilde yeniden iyi bir yol bulabileceğine inanıyorum.

Siyaset bilimci Alexandra Stiglmyer, Avrupa İstikrar Girişiminin (ESI) kurucu üyeleriden. Stiglmyer, Avrupa İstikrar Avrupa İstikrar Girişiminde ağırlıklı olarak Balkan ülkeleri, Türkiye ve Azerbaycan alanında araştırma ve çalışmalar yapıyor.

Söyleşi:Kersten Knipp